

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ЕКОНОМІКА ЕНЕРГЕТИКИ

підготовки здобувачів
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
спеціальності 051 «Економіка»
освітньо-наукової програми «Економіка галузевих ринків»

Луцьк – 2024

Силабус вибіркового освітнього компонента «ЕКОНОМІКА ЕНЕРГЕТИКИ»
підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, галузі знань 05
Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 «Економіка», за освітньо-науковою
програмою «Економіка галузевих ринків».

Розробник: професор кафедри економіки і торгівлі, д.е.н., проф. Павлов К.В.

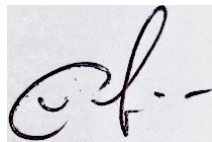
Силабус погоджено: Гарант ОНП
Економіка галузевих ринків

Олена ПАВЛОВА

Силабус навчального компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі
протокол № 2 від 04 вересня 2024 р

Завідувач кафедри:

Олена ПАВЛОВА

I. Опис вибіркового освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-наукова програма, освітній ступінь	Характеристика вибіркового освітнього компонента
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки, 051 Економіка, Економіка галузевих ринків, Доктор філософії	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 2024 / 2025
		Семестр 3
ІНДЗ: немає		Лекції 10 год.
		Семінари 14 год.
		Самостійна робота 88 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: Залік
Мова навчання:		Українська

II. Інформація про викладача

Павлов Костянтин Володимирович

д. е. н., професор,

Контактна інформація – +380972830808, E-mail: pavlov.kostiantyn@vnu.edu.ua

Дні занять розміщено на: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1.Анотація вибіркового освітнього компонента. Економіка енергетики є напрямом, що охоплює сукупність галузей господарства, що вивчають і використовують енергетичні ресурси з метою вироблення, перетворення, передавання і розподілу енергії. Ефективний розподіл енергетичних ресурсів країни, їх раціональне застосування, проблематика даного сектору, усе це включає в себе даний курс.

2.Мета і завдання вибіркового освітнього компонента – формування у майбутніх докторів філософії теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо обґрунтування закономірностей розвитку, форм, методів та механізмів реалізації енергоощадних технологій у процесі їх інтеграції в сучасні ринкові системи. Окрім того основним завданням даного освітнього компоненту є з'ясування місця енергоощадних технологій в економічній системі, вирішення екологічних проблем функціонування яких визначають тенденції суспільного розвитку та історичний досвід економічного розвитку різних країн світу.

3.Результати навчання (Компетентності)

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Фахові компетентності

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей

СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково педагогічній діяльності.

СК 06. Здатність обґрунтовувати та приймати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей.

СК 08. Здатність розробляти та управляти галузевими науковими проектами за умов невизначеності та ризиків.

Програмні результати навчання

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, соціально-економічних систем на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з розвитку економіки, отримання наукових знань та здійснення інновацій.

РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері економіки з метою досягнення економічної та соціальної ефективності в умовах глобалізації.

РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН 11. Застосовувати теоретичні підходи та концепції розвитку ринку та ринкового середовища різноманітних галузевих структур в умовах глобалізації.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових тем	Усього	Лек.	Практ .	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовні теми 1. Теоретичні основи економіки енергетики						
Тема 1. Предмет, метод, завдання дисципліни	12	1	1	10	-	усне опитування. 10 бали
Тема 2. Основний потенціал в енергетиці	14	1	2	10	1	усне опитування. 10 бали
Тема 3. Оборотний капітал в енергетиці	14	1	2	10	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Тема 4. Трудові ресурси енергетичних підприємств	13	1	1	10	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Разом за модулем 1	53	4	6	40	3	max 40 балів
Змістовні теми 2. Комплекс заходів на підприємстві з енергоощадності						
Тема 5. Собівартість енергетичної продукції	12	1	1	9	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Тема 6. Ціноутворення в енергетиці	13	1	2	9	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Тема 7 Економічна ефективність господарських заходів в енергетиці	12	1	1	9	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Тема 8. Економічний механізм функціонування електроенергетичних систем	10	1	1	7	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали

Тема 9. Міжнародний досвід функціонування електроенергетичних систем	10	1	1	7	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Тема 10. Нові тенденції удосконалення електроенергетичного сектору	10	1	2	7	-	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Разом за модулем 2	67	6	8	48	5	мах 60 бали
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						Бал
Модульна контрольна робота						мах 60 балів
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	мах 100 балів

5. Завдання для самостійного опрацювання

У процесі виконання самостійної роботи майбутній доктор філософії, використовуючи знання теоретичного матеріалу та набуті прикладні навички за фахом, має продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи і вміння творчо мислити та вирішувати актуальні науково-прикладні завдання. Метою самостійної роботи є набуття аспірантами практичних навичок щодо засвоєння знань з теорії розвитку інфраструктури енергетичного ринку, управління діяльністю підприємства в галузі енергетики, знати яким чином здійснюється реалізація енергетичних ресурсів, їх оцінка.

Для виконання роботи аспірант обирає та опрацьовує теоретичне питання.

Теми самостійної роботи

1. Причини високої енергоемності ВВП України
2. Нормативно-правова база яка регулює енергетичний ринок України
3. Види нарахування прогресивної і дегресивної амортизації
4. Структурний аналіз електроенергетичного комплексу України
5. Шляхи покращення електроенергетичного сектору
6. Класифікація та економічне оцінювання природних ресурсів
7. Сутність і принципи використання ресурсів для електроенергетики
8. Відтворення основних фондів
9. Класифікація прискорення оборотності обігових коштів
10. Характеристика та оцінка кадрів енергетичних підприємств
11. Динаміка використання електроенергетичних ресурсів в регіонах

12. Генеральна та галузеві тарифні угоди, колективний договір
13. Особливості формування ефективного функціонування енергетичного сектору
14. Шляхи зниження собівартості енергетичних продуктів
15. Регіональний розвиток міжгалузевих комплексів електроенергетики в Україні
16. Паливно-енергетичний комплекс
17. Фактори впливу на розвиток електроенергетики в Україні
18. Техніко-економічне обґрунтування господарських заходів в енергетиці
19. Визначення заробітної плати робітника при погодинній формі оплати праці
20. Визначення відрядної розцінки за виріб
21. Поняття середньо-спискової чисельності працівників енергетичного підприємства
22. Поняття собівартості продукції енергетичного підприємства
23. Економічні наслідки зниження собівартості продукції енергетичного підприємства
24. Що таке прямі витрати енергетичного підприємства?
25. Що таке непрямі витрати енергетичного підприємства?
26. Що таке змінні витрати енергетичного підприємства?
27. Що таке умовно-постійні витрати енергетичного підприємства?
28. Що називається прибутком енергетичного підприємства?
29. Умови отримання прибутку енергетичного підприємства
30. Визначення рентабельності продукції енергетичного підприємства
31. Шляхи підвищення продуктивності праці енергетичного підприємства

6. Політика оцінювання

Політика викладача щодо доктора філософії Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. Очікується, що всі здобувачі освіти відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Здобувачі освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідувати заняття. Допускається 1 пропуск з поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. Про відсутність з поважних причин доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. У будь-якому випадку здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Політика щодо академічної доброчесності Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних

девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 0,5 бали). Обов'язковою є присутність студента на модульному та підсумковому контролях. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин. Системно і регулярно переглядати лекційний матеріал, працювати з навчальною та науковою літературою. Здавати самостійні роботи та завдання у визначені терміни. Уся література, яку здобувачі освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем у друкованому або електронному вигляді виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

7. Підсумковий контроль

На залік виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Питання та форма проведення заліку повинні бути визначені у силабусі.

Перелік питань на залік

1. Предмет і завдання курсу Економіка Енергетики
2. Сучасні тенденції розвитку світової енергетики
3. Особливості енергетичної галузі
4. Основні показники енергетичного розвитку розвинених країн і України
5. Економіка енергетики
6. Основними завданнями дисципліни є
7. Енергія вітру
8. Сонячної енергії
9. Геотермальної енергії
10. Технологічні особливості
11. Внутрішньогалузеві особливості
12. Характер зв'язку з іншими галузями
13. Істотний вплив на навколишнє середовище.
14. До факторів, що визначають рівень споживання паливно-енергетичних ресурсів належать
15. Економіки енергетики
16. До основних макроекономічних показників енергетичного розвитку належать
17. Розкрийте сучасні тенденції розвитку світової енергетики.
18. У чому полягають труднощі сучасного використання альтернативних джерел енергії?
19. Охарактеризуйте особливості енергетичної галузі.
20. Розкрийте фактори, що впливають на рівень споживання ПЕР.

21. Охарактеризуйте основні макроекономічні показники енергетичного розвитку.
22. Охарактеризуйте основні макроекономічні показники енергетичного розвитку України.
23. Розкрийте причини високої енергоемності ВВП України.
24. Основні напрямки аграрної політики при переході до ринку.
25. Формування нових організаційно-правових структур.
26. Організаційні основи підприємств по електрозабезпеченню та електрифікації сільського господарства.
27. Напрямки стратегії і тактики реформи?
28. Організаційні форми власності?
29. Сільськогосподарське акціонерне товариство (САТ)
30. Товариство з обмеженою відповідальністю
31. Організації енергетичного сектора України.

VI. Шкала оцінювання знань здобувачів освіти за освітнім компонентом

<i>Оцінка в балах</i>	<i>Лінгвістична оцінка</i>
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси **Основна**

1. Лазарева, О. В. Розвиток екологічної складової сталого розвитку економіки України [Текст] / О. В. Лазарева, В. А. Рощенко // Інвестиції : практика та досвід. – 2019. – № 8. – С. 19-22. 5.
2. Оніпко, Олексій ПЕК України: назріла потреба в ефективній модернізації [Текст] / Олексій Оніпко, Борис Коробко // Голос України. – 2019. – № 136 (20 лип.). – С. 4.
3. Сусліков, С. В. Використання модернізованого методу оптимізації цільових споживчих функцій під час обґрунтування застосування технологій нетрадиційної відновлюваної енергетики [Текст] / С. В. Сусліков, О. О. Гавриш,

М. А. Усов // Інвестиції : практика та досвід. – 2019. – № 13. – С. 24-29. 7.

4. Зеленко, В. А. Проблема енергоефективності у моделі сталого розвитку України: досвід ЄС [Текст] / В. А. Зеленко, Я. І. Ференчак, Н. М. Зеленко // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. – 2019. – № 1. – С. 18-23.

5. Дзядикевич, Ю. В. Зарубіжний досвід у сфері енергозбереження [Текст] / Ю. В. Дзядикевич, І. В. Любезна, В. В. Градовий // Інноваційна економіка. – 2019. – № 1-2. – С. 167-175. 13. Салашенко, Т. І. Енергетика України та світу в умовах пандемії: наслідки та заходи боротьби [Текст] / Т. І. Салашенко // Економіка та держава. – 2020. – № 5. – С. 137-142. 14.

6. Завитій Ольга. Теоретико-організаційні основи проведення енергетичного аудиту в Україні. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2020 Випуск 3-4 с.21-27. 15.

7. Пришляк, Н. В. Розвиток біоенергетики як складова забезпечення енергетичної безпеки України [Текст] / Н. В. Пришляк, В. Л. Курило, В. М. Пришляк // Економіка та держава. – 2020. – № 4. – С. 146-155.

8. Павлова О.М., Павлов К.В. Сучасний стан та перспективи розвитку відновлювальної енергетики в регіоні. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Луцьк. Вежа-Друк. 2020. №1(21). С.22- 31.

9. Павлова О. М., Павлов К. В., Галянт С. Р., Новосад О. В. Інвестиційно-інноваційна спрямованість газорозподільних підприємств регіону. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". 2020. №1.

10. Павлова О.М., Павлов К.В, Писанко С.В., Матійчук Л.П. Регулювання інвестиційно-інноваційної активності в електроенергетичній галузі України : монографія. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2023. 204 с.

11. Гевко Р.Б., Гевко Б.Р., Павлова О.М., Павлов К.В. Особливості реалізації організаційно-економічного механізму енергозбереження на підприємствах житлово-комунального господарства : монографія. Луцьк : ФОП Мажула Ю.М., 2023. 300 с.